

16. Красников Г. А., Колоусов Н. Г., Антонов В. С., Гудкова О. Н., Михайлова С. А., Руденко Е. П., Котик А. Н., Труфанова В. А. Препараты для лечения и профилактики субклинических микотоксикозов. // Ветеринария, –1997.–№8.– С. 14–17.
17. Крюков В. С., Полунина С. В. Механизм действия метионина при профилактике микотоксикозов. // Вестник, – РАСХН, –1996.– №5.– С. 67–71.
18. Маббетт Т. Микотоксиновая угроза / Т. Маббетт // Feeding Times, 1999. Vol.4 №3, С4–6.
19. Перенос микотоксинов из корма в еду // Эффективні корми та годівля, 2013– № 3(67), – С. 45–46
20. Походня Г. С. Промышленное свиноводство. Монография. – Белгород: Изд-во «Крестьянское дело», 2002. – 483 с.
21. Проблемы низкой продуктивности откармливаемого молодняка свиней // Эффективні корми та годівля, 2013–№ 4(68),– С. 28–34
22. Свиноводство України: Навчальний посібник для підготовки фахівців / В. І. Герасимов, В. М. Нагаєвич, Д. І. Барановський, В. П. Рибалко, Ю. В. Засуха та ін. – Х.: Еспада, 2008. – 480 с.
23. Чернышев, Н. Биостимуляторы в комбикормах свиней и птицы / Н. Чернышев // Свиноферма. 2008. № 6. – С. 26–30 .
24. Шапошников А. А., Буханов В. Д., Закирова И. Р., Яковлева И. Н., Маценко Е. В. Строение, свойства и действие на живые системы природных энтеросорбентов // Сорбционные и ионообменные процессы в нано- и супермолекулярной химии – Материалы Всероссийской научной конференции с международным участием, г. Белгород, 22–24.09.2014 – С.213–217.
25. Хамидуллин Т. Методы снижения токсичности кормов. // Комбикорма, – 2002. –№ 6. –С.61–62.
26. Ярошенко В. Хотите якісних кормів? А чи знаєте, як цього досягти? // Прибуткове свинарство, 2013 – № 4, С. 62–65.

Стаття надійшла до редакції 28.09.2015

УДК 619:612.017:634.4

Мацюк О. І., асистент[©]

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, м. Львів

ДИНАМІКА МАСИ ТІЛА ПОРОСЯТ У РІЗНІ СТРЕСОРНІ ПЕРІОДИ ОНТОГЕНЕЗУ ПРИ ЗГОДОВУВАННІ ДОБАВОК «В-ГЛЮКАН» ТА «БІОВІР»

У статті наведені дані інтенсивності росту поросят сисунів у різні стресорні періоди онтогенезу: 5-та доба життя, а також першу і шістдесятю доби після відлучення від свиноматки. Встановлено, що у день відлучення (28 доба життя) приріст маси тіла поросят Д₁ і Д₂ груп, яким згодовували добавки «В-глюкан» і «Біовір» в середньому по дослідних групах тварин складав 2,22 кг і 4,03 кг відповідно, тоді як у поросят К групи цей показник становив 2,31 кг. Через 20 діб після відлучення маса тіла поросят К групи збільшилася до 11,85±0,94 кг, а у поросят Д₁ і Д₂ групи вона зросла по відношенню до контролю відповідно на 8,5 % і 10,9 %. У поросят К групи через 20 та 60 діб після відлучення величини досліджуваних показників стабілізувалися, а приріст маси тіла складав 14,05 кг. При завершенні дослідного періоду (60 доба після відлучення) маса тіла поросят Д₁ групи, яким згодовували добавку «В-глюкан» була більшою на 15,1 % (p<0,05) по відношенню до контролю. Крайній результат при аналізі експериментального матеріалу було отримано у поросят Д₂ групи, яким

згодовували добавку «Біовір», приріст маси тіла в середньому по цій групі тварин складав 18,51 кг.

Ключові слова: маса тіла, фізіологічний стан, біологічно активні добавки, відлучення, стрес, адаптація, поросята.

УДК 619:612.017:634.4

Мацюк О. И., асистент

*Львовский национальный университет ветеринарной медицины
и биотехнологий имени С. З. Гжицкого*

ДИНАМИКА МАССЫ ТЕЛА ПОРОСЯТ В РАЗНЫЕ СТРЕССОРНЫЕ ПЕРИОД ОНТОГЕНЕЗА ПРИ СКАРМЛИВАНИИ ДОБАВОК «В-ГЛЮКАН» И «БИОВИР»

В статье приведены данные интенсивности роста поросят сосунов в разные стрессорные периоды онтогенеза: 5-е сутки жизни, а также первую и шестидесятую суток после отъема от свиноматки. Установлено, что в день отлучения (28 сутки жизни) прирост массы тела поросят D_1 и D_2 групп, которым скармливали добавки «В-глюкан» и «Биовир» в среднем по опытных группах животных составлял 2,22 кг и 4,03 кг соответственно, тогда как у поросят К группы этот показатель составлял 2,31 кг. Через 20 суток после отъема масса тела поросят К группы увеличилась до $11,85 \pm 0,94$ кг, а у поросят D_1 и D_2 группы она выросла по отношению к контролю соответственно на 8,5 % и 10,9 %. У поросят К группы через 20 и 60 суток после отъема величины исследуемых показателей стабилизировались, а прирост массы тела составлял 14,05 кг. При завершении исследовательского периода (60 сутки после отлучения) масса тела поросят D_1 группы, которым скармливали добавку «В-глюкан» была больше на 15,1 % ($p < 0,05$) по отношению к контролю. Лучший результат при анализе экспериментального материала было получено у поросят D_2 группы, которым скармливали добавку «Биовир», прирост массы тела в среднем по этой группе животных составлял 18,51 кг.

Ключевые слова: масса тела, физиологическое состояние, биологически активные добавки, отлучение, стресс, адаптация, поросята.

UDC 619:612.017:634.4

Matsyuk I. O.

*Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S. Z. Gzhytskyj*

FIRE-PROOF COMPOUNDS DYNAMICS PE IN PIGS RAZНЫЕ STRESSORНЫЕ PERIOD IN THE DIET ADDITIVES «B-GLUCAN» AND «BIOVIR»

The article of weighing and data growth rate of piglets pigs in various stressful periods of ontogenesis, namely, on the 5th day of life, one, twentieth and sixtieth day after weaning. It is found that in the day of weaning (28 days living) body weight gain of piglets D_1 and D_2 groups fed additive «B-glucan» and «Biovir» on average in the experimental groups of animals was 2.22 kg and 4.03 kg, respectively, whereas piglets group, the figure was 2.31 kg. After 20 days post-weaning weight piglets Group increased to 11.85 ± 0.94 kg and in piglets D_1 and D_2 group relative to the control increased by 8.5 % and 10.9 %. Piglets Group K after 20 and 60 days after weaning, the value of the studied parameters were stabilized, and an increase in body weight was 14.05 kg. At the end of the study period (60 days after weaning) weight piglets D_1 group fed the additive «B-glucan» was higher by 15.1 % ($p < 0.05$) compared to control. The best result in the analysis of experimental data was obtained from

piglets D₂ group fed the additive «Biovir» weight gain in the average of this group of animals was 18.51 kg.

Key words: *body mass, physiological condition, dietary supplements, weaning, stress, adaptation, pigs.*

Вступ. На сьогоднішній день в Україні велика увага приділяється збільшенню виробництва продукції свинарства, підвищенню її якості і безпеки, що продиктоване вимогами сучасних інтегрованих технологій ведення цієї галузі [1, 2]. Стан природної резистентності характеризує потенціал адаптивних можливостей організму, а також створює передумови високої швидкості росту, репродуктивної здатності і м'ясної продуктивності свиней на відгодівлі, які створюються в ранньому періоді їх життя. Недооцінка цієї закономірності або економія на вирощуванні поросят обертаються неминучим зниженням ефективності та погіршенням економічних показників галузі [3, 4].

Одним з чинників підвищення рівня використання генетичного потенціалу свиней є широке впровадження раннього відлучення поросят за умови їх повноцінної годівлі, що дає можливість збільшити кількість опоросів на 20–25 % і отримати додатково 1,8–2,4 поросят на одну основну свиноматку [5, 6]. Це пов'язано з тим, що після відлучення у поросят виникають певні стресові стани, відбувається різка зміна корму – перехід від материнського молока до сухих комбікормів [7, 8]. У молодняку виникає ферментопатія, яку можна компенсувати за допомогою спеціально підготовлених кормів.

Метою нашої роботи було дослідження динаміки інтенсивності росту поросят у різні стресорні періоди онтогенезу при згодовуванні добавок «В-глюкан» та «Біовір».

Матеріали і методи дослідження. Досліди проведені в умовах ННВЦ «Давидівський» Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького на клінічно здорових поросятах 5 та 90-добового віку полтавської білої породи. Для досліджень було сформовано три групи поросят – контрольна (К) і дві дослідні (Д₁, Д₂), у кількості 10 особин у кожній групі. Починаючи з 5-добового віку поросят усіх груп підгодовували престартерним комбікормом (ПК). З 5- до 45-добового віку поросят Д₁ групи додатково згодовували кормову добавку «В-глюкан», Д₂ групи – кормову добавку «Біовір» у кількості 10 мг/кг маси тіла на добу. На 28 добу життя поросят відлучали від свиноматки, що слугувало технологічним стресом для організму тварин. Зважування поросят проводили на 5 добу життя (підготовчий період), на 28 добу життя (відлучення), на 58 добу життя (20 доба після відлучення), на 88 добу життя (60 доба після відлучення). При зважуванні поросят визначали динаміку інтенсивності росту у кожній групі.

Результати досліджень. У таблиці 1 і 2 наведені результати зважування та дані інтенсивності росту поросят протягом дослідного періоду.

Провівши контрольне зважування поросят було встановлено, що на початку дослідного періоду (5 доба життя) маса тіла тварин К групи становила 2,61±0,41 кг, а тварин Д₁ і Д₂ групи, яким згодовували добавки «В-глюкан» та «Біовір», складала відповідно 2,79±6,57 кг і 2,15±8,46 кг.

У день відлучення (28 доба життя) маса тіла поросят К групи зроста до 4,92±0,93 кг, приріст маси тіла в середньому по даній групі тварин становив 2,31 кг (табл. 2). Маса тіла поросят Д₁ і Д₂ групи, яким з 5 добового віку згодовували добавки «В-глюкан» та «Біовір», збільшувалася до 5,01±1,46 і 6,18±1,65 кг, приріст

маси тіла в середньому по дослідних групах тварин складав 2,22 кг і 4,03 кг. Вірогідних міжгрупових відхилень у показнику маси тіла тварин Д₁ і Д₂ групи виявлено не було, проте необхідно відзначити, що у поросят Д₂ групи маса тіла збільшувалася на 25,6 %.

Через 20 діб після відлучення маса тіла поросят К групи збільшилася до 11,85±0,94 кг, середній приріст маси тіла в даній групі тварин становив 6,93 кг. Маса тіла поросят Д₁ групи, яким згодовували добавку «В-глюкан», збільшувалася до 12,86±0,99 кг, по відношенню до контролю, при цьому числове значення цього показника було вищим на 8,5 %. Приріст маси тіла в середньому по цій групі тварин складав 7,85 кг. Маса тіла поросят Д₂ групи, яким згодовували добавку «Біовір», збільшувалася до 13,14±0,12 кг, що було на 10,9 % більше по відношенню до контролю. Приріст маси тіла в середньому по цій групі тварин складав 6,96 кг.

Таблиця 1

Динаміка маси тіла поросят у різні стресорні періоди онтогенезу при згодовуванні добавок, кг (M±m, n=10)

Групи тварин	Підготовчий період (5 доба життя)	28 доба (відлучення)	20 доба після відлучення	60 доба після відлучення
К	2,61±0,41	4,92±0,93	11,85±0,94	25,90±0,35
Д ₁	2,79±6,57	5,01±1,46	12,86±0,99	29,82±0,56*
Д ₂	2,15±8,46	6,18±1,65	13,14±0,12	31,65±0,82**

Примітка: ступінь вірогідності порівняно з даними контрольної групи $p - 0,05$ -*; $p - 0,001$ -**

Через 60 діб після відлучення (завершення дослідного періоду) маса тіла поросят К групи складала 25,90±0,35 кг а приріст маси тіла в середньому по даній групі тварин становив 14,05 кг. В кінці досліду маса тіла поросят Д₁ групи, яким згодовували добавку «В-глюкан», починаючи з 5- до 45-добового віку становила 29,82±0,56 кг, що було більше на 15,1 % ($p < 0,05$) по відношенню до контролю. Приріст маси тіла в середньому по цій групі тварин складав 16,96 кг. Із даних таблиці привертає увагу те, що маса тіла поросят Д₂ групи, яким згодовували добавку «Біовір», починаючи з 5- до 45-добового віку, становила 31,65±0,82 кг, що було на 22,2 % ($p < 0,01$) більше, порівняно з контролем. Приріст маси тіла в середньому по цій групі тварин складав 18,51 кг.

Таблиця 2

Динаміка інтенсивності росту поросят протягом дослідного періоду при згодовуванні добавок, кг (M±m, n=10)

Групи	Приріст маси тіла		
	28 доба (відлучення)	20 доба після відлучення	60 доба після відлучення
К	2,31	6,93	14,05
Д ₁	2,22	7,85	16,96
Д ₂	4,03	6,96	18,51

Підсумовуючи результати досліджень фізіологічного стану організму поросят під час відлучення та в різні стресорні періоди, через 20 та 60 діб після відлучення слід відзначити, що у поросят К групи величини досліджуваних показників стабілізуються, а приріст маси тіла складав 14,05 кг.

Висновки. Отриманні результати дозволяють підсумувати, що додавання поросяткам до раціону добавок «В-глюкан» і «Біовір» до і після їх відлучення від свиноматки, сприяє послабленню негативної дії технологічного стресу у різні періоди його розвитку, про що свідчить вищий приріст маси тіла у тварин у кінці

досліді. Крайній результат отримано у поросят Д₂ групи, яким до раціону додавали добавку «Біовір».

Література

1. Гноєвий І. В. Годівля і відтворення поголів'я сільськогосподарських тварин в Україні / І. В. Гноєвий / Монографія. Інститут тваринництва УААН. – Харківська державна зооветеринарна академія Міністерства аграрної політики України. – Х.: ООО «Контур», 2006. – 400 с.
2. Козырь В. С. Свиноводство в агроформированиях и приусадебных хозяйствах / В. С. Козырь, Д. Д. Чертков. – Днепропетровск, 2003. – 101 с.
3. Кандиба В. М. Пріоритетні напрями підвищення продуктивності свиней і рентабельності галузі свинарства в Україні / В. М. Кандиба, Д. Д. Чертков, Б. Д. Чертков // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. Зб. наук. праць. – Х., 2008. – Вип. 16 (41), Ч. 1. – С. 167–171.
4. Засуха Ю. В. Оптимізація годівлі свиней в умовах промислової технології [Текст] : Автореф. дис. д-ра с.-г. наук (06.02.02) / Ю. В. Засуха. – Львів, 2005. – 40 с.
5. Максимюк Н. Н. Физиология кормления животных: теории питания, прием корма, особенности пищеварения: Учеб. пособие / Н. Н. Максимюк, В. Г. Скопичев. – СПб: Лань, 2004. – 256 с.
6. Коваленко Н. А. Обмен веществ и энергии у свиней при ритмичном способе кормления / Н. А. Коваленко, С. И. Горилей // Сельскохозяйственная биология. – 1976. – Т. 11. – № 5. – С. 736–739.
7. Головач В. М. Стреси сільськогосподарських тварин і птиці / В. М. Головач, В. В. Снітинський, Г. В. Аксьонова. – К. : Урожай, 1990. – 144 с.
8. Голик М. Профілактика стресу в поросят при відлученні / М. Голик // Журнал ветеринарної медицини, 2000. – №5. – С. 39–41.

Стаття надійшла до редакції 5.10.2015

УДК 619:619.995.1-085

Нагорна Л. В., к. вет. н. (E-mail: lvn_10@mail.ru) ©

Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ ЗА ДЕРМАНИСОЗУ ПЕРЕПЕЛІВ

У статті висвітлено питання щодо встановлення ефективності застосування водорозчинних форм івермектину на популяцію червоного курячого кліща *Dermanyssus gallinae* в умовах промислового птахівництва при інвазуванні ним суходільної птиці, зокрема перепелів. В часовому проміжку прослідковано, впродовж проведення виробничого експерименту, динаміку та інтенсивність загибелі різних стадій червоного курячого кліща після контакту з робочими розчинами досліджуваного інсектоакарициду. Визначено особливості рухової активності імаго кліщів з ознаками живлення кров'ю та голодних особин до та після інсектоакарицидних обробок. Препарат в досліджуваних концентраціях не спричиняв у птиці експерименту порушення показників фізіологічної норми, також не реєстрували випадків загибелі серед поголів'я. В результаті проведення досліді встановлено високу ефективність у виробничих умовах вітчизняного інсектоакарицидного засобу бровермектин водорозчинний щодо зниження популяції червоного курячого кліща *Dermanyssus gallinae*. Після проведення одного циклу лікувально-профілактичної обробки інтенсивність заселення пташника кліщами вдалося знизити на 84 %. На підставі отриманих результатів рекомендовано включити даний засіб в комплекс ветеринарно-санітарних заходів в період вироцування перепелів.